

Naps!

Remontin
riesa ja
riemu

Sisältää uudet
hinnastot s. 11

Vakaa hinnoittelupolitiikkamme takaa asiakkaillemme hyvinkin kilpailukykyisen hintatason, sähkölaitoksen toimitusjohtaja Timo Pylvänen linjaa.

Sähkön hinnat laskevat

Tampereen Sähkölaitoksen asiakkaiden sähkölaskut pienenevät. Maaliskuun alussa laskivat sähkön myyntihinnat, ja huhtikuun alussa laskevat siirtohinnat. Kookkaassa omakotitalossa asuvalle perheelle, jonka vuotuinen sähkönkulutus on 18 000 kWh, jää noin 55 euroa enemmän vuodessa muuhun käyttöön.

Tampereen Sähkölaitos alensi sähkönmyyntihintojaan maaliskuun alusta. Alennus laskee sekä sähkön perusmaksua että energiamaksua. Miksi hintojen alentaminen on ajankohtaista juuri nyt, sähkölaitoksen toimitusjohtaja Timo Pylvänen?

– Sähköenergia on Pohjoismaissa markkinaehtoisesti hinnoiteltu tuote. Tukkumarkkinoilla sähkö hinnoitellaan tunneittain kysynnän ja tarjonnan perusteella yhteispohjoismaisen Nord Pool -sähköpörssin spot-markkinoilla, ja tulevaisuuden hintaodotukset määritellään sähköpörssin johdannaismarkkinoilla.

Pohjoismaisessa tuotantojärjestelmässä vesivarastojen täyttöaste ja lumen määrä ohjaavat hinnoittelua voimakkaasti, koska vesivoiman osuus koko tuotannosta on noin puolet. Kesällä 2002 alkoi poikkeuksellisen kuiva jakso. Sen seurauksena Norjan ja Ruotsin suuret vesivarastot ajettiin ennätysellisen tyhjiksi, ja sähkön hinta nousi voimakkaasti. Runsaat sateet alkoivat Norjassa viime syksynä, ja vesitilanne normalisoitui kuluvan vuoden tammikuussa.

Tulevaisuuden hintaodotukset ovat nyt laskeneet, mikä heijastuu hintojen alenemisena pohjoismaisilla sähkön myynnin vähittäismarkkinoilla, niin myös Tampereella.

Hintojen alennukset ovat varsin vaatimattomia, jos niitä vertaa joidenkin kilpailijoidenne ilmoittamiin hinnantarkistuksiin. Mikä on näin varoisten hinnanalennusten tausta?

– Maaliskuun alussa voimaan astuneet hinnaalennukset koskevat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksiamme. Niiden piirissä ovat kotitaloudet ja pienyritykset eli yli 120 000 asiakastamme. Noudatamme maltillista ja vakaata hinnoittelupolitiikkaa: emme reagoi tukkumarkkinoiden nopeisiin hintaheilahteluihin, vaan seuraamme viiveellä pidemmän aikavälin hintakehitystä. Meidän toimintamallimme turvaa kaikille asiakkaillemme pitkällä aikavälillä hyvinkin kilpailukykyisen hintatason, eikä asiakkaidemme tarvitse aktiivisesti seurata pohjoismaista vesitilannetta tai sähkömarkkinoiden hintavaihteluita.

Jos toimintamallimme ei kuitenkaan vastaa asiakkaamme odotuksia, toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen voi irtisanoa kahdessa viikossa ja korvata sen kiinteähintaisella määrällä aikaisella sopimuksella jonkun kilpailevan sähkönmyyjän kanssa. Kokemuksemme mukaan ihmiset eivät ole erityisen halukkaita sitomaan itseään esimerkiksi kahdeksi vuodeksi.

– Useat sähköyhtiöt noudattavat pienasiakasmarkkinoilla meitä selvästi aggressiivisempaa hinnoittelua. Niiden verkkoalueilla sovellettavat, toistaiseksi voimassa olevat hinnat ovat jatkuvasti meidän hintojamme selvästi korkeammalla tasolla. Asiakasmenetysten välttämiseksi yhtiöt myyvät hintatietoisimmille asiakkailleen sähköä päivän hintaan yksi- tai kaksivuotisilla kiinteähintaisilla sopimuksilla. Näin toimivat kilpailijamme nostivat kaikkia

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Ykkössivu	2
Kun remontista tuli elämäntapa	4
Mikä keittiössä maksaa	7
Sähköturvaa lapsiperheeseen	8
Täysi tinki Sähkölaitoksella	10
Uudet hinnastot	11
Vihreää voimaa ruokapöytäsi	12

8

12

VAKIOPALSTAT:

Naps!n vinkit	14
Yhteystiedot	15
Matti Megawatti	15
Palvelukortti	16

Kansikuvassa Minna ja Pertti Kellomäki sekä partacolliet Putney ja Petsu.
Kuva: Petri Laitinen

Naps! Tampereen Sähkölaitoksen asiakas- ja tiedotuslehti | **Julkaisija:** Tampereen Sähkölaitos, PL 175, 33101 Tampere | **Naps! Internetissä:** www.tampereensahkolaitos.fi | **Päätoimittaja:** Pertti Suuripää | **Toimitussihteeri:** Tarja Heikkilä | **Toimitusneuvosto:** Pertti Suuripää (puh.joht.), Tarja Heikkilä, Tapio Salonen, Susanna Uusi-Erkkilä ja Terhi Vairema (Tampereen Sähkölaitos), Kaisa Lepistö ja Ari Selander (Viestintätoimisto Selander & Co. Oy) | **Toimitus:** Viestintätoimisto Selander & Co. Oy | **Tämän numeron kirjoittajat:** Katri Lehtinen, Miiikka Kimari, Ari Selander ja Marko Sykkö | **Ulkoasu:** Juha Immonen | **Valokuvat:** Sami Helenius (ellei toisin mainita) | **Paino:** PunaMusta Oy, Joensuu 3/2005 **Painos:** 140 000 kpl | ISSN 1239-8500 | Yhdeksäs vuosikerta

myyntihintojaan hyvin ripein liikkein, kun tukkusähkön markkinahinta kolminkertaistui vuodesta 2001 vuoteen 2003. Onkin luonnollista, että nyt alenevien tukkuhintojen aikana nämä sähköyhtiöt ovat ilmoittaneet meitä suuremmista alennusprosentteista.

Suurille yritysasiakkaille myymme sähköä määräraikaisilla, kiinteähintaisilla sopimuksilla, joissa hinnoittelu perustuu aina sopimusajan kohdan hintanoteerauksiin johdannaismarkkinoilla. Tällaisten asiakkaiden lukumäärä on pieni, mutta niiden energiankulutus on merkittävä: 30 suurinta asiakastamme ostaa noin 15 prosenttia loppuasiakasmarkkinoille myymästämme sähköstä.

Sähkölaitoksen viime vuoden taloudellinen tulos oli hyvä. Liikevaihto kasvoi noin neljä prosenttia

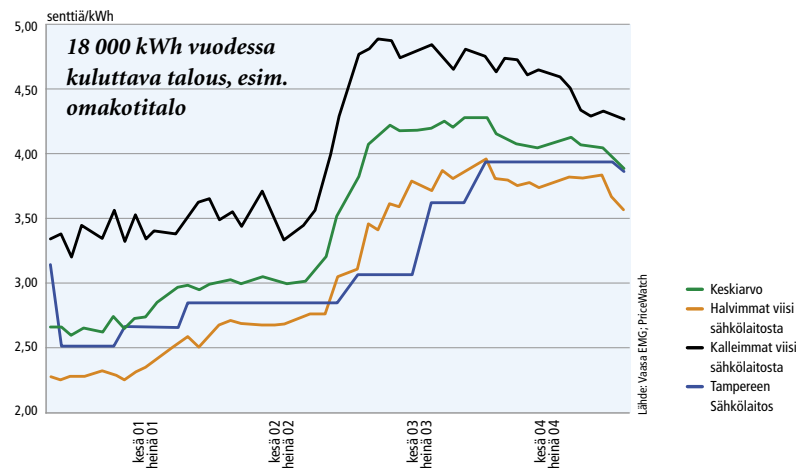
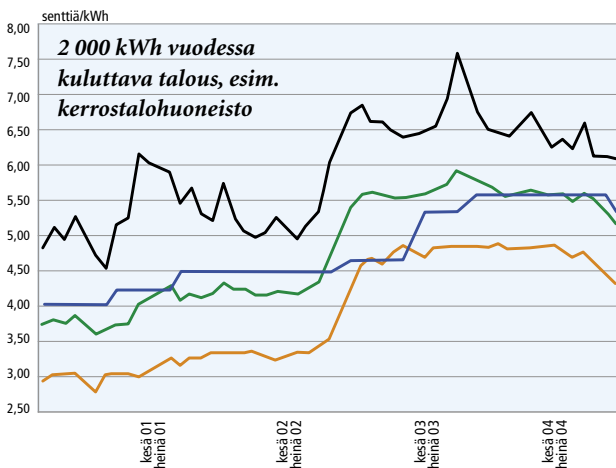
164,4 miljoonaan euroon. Liiketulos oli 35,9 miljoonaa euroa eli 6,4 miljoonaa budjetoitua enemmän. Mikä oli hyvän kannattavuuden salaisuus?

– Hyvään tulokseen oli lukuisia syitä: tuotantokoneiston hyvä käytettävyyden, onnistunut riskienhallinta sähkö- ja polttoainemarkkinoilla, kaukolämmön myynnin kasvu lämpimästä vuodesta huolimatta, vähäiset sähkönjakelun keskeytykset, sähkönmyynnin onnistuminen loppuasiakasmarkkinoilla sekä kulurakenteen hyvä hallinta.

Sähkölaitos muuttuu organisatorisesti aika tavalla kesällä, kun sähkön verkkoliiketoiminta eriytetään sähkölaitoksen muusta liiketoiminnasta. Näkyykö – tai paremminkin tuntuuko – muutos kuluttajalle jotenkin erityisesti?

– Sähkötalouden uudistus astui voimaan vuodenvaihteessa. Laki edellyttää, että sähköverkko on eriytettävä sähkön myynnistä ja tuotannosta viimeistään 1.1.2007. Me toteutamme väistämättömän muutoksen mahdollisimman nopeasti. Yhtiöitämme sähköverkkotoimintamme ensi heinäkuun alussa kahteen yhtiöön: pääomavaltaiseen verkkoyhtiöön, joka toimii Energiamarkkinaviraston valvonnan piirissä sekä kilpailuilla markkinoilla toimivaan, työvoimavaltaiseen sähköverkkoyhtiöön. Asiakkaillemme näkyvät muutokset ovat hyvin pieniä, ja tulemme kertomaan niistä tulevissa Naps!-in numeroissa.

Sähköenergian hintavertailu 06/2001–02/2005

Siirtohintoihin jopa kymmenyksen lasku

■ Tampereen Sähkölaitos laskee jakelualueellaan sähkön siirtohintoja 1.4.2005 alkaen. Samassa yhteydessä sähkön siirron hinnoittelu muutetaan vastaamaan Energiamarkkinaviraston uutta valvontamallia.

– Alennamme hintoja, vaikka nykyisetkin siirtohintamme ovat pieniasiakasryhmille selvästi alle maan keskitason. Tyypikkäyttäjän, jonka sähkön käyttö on 2 000 kWh vuodessa, siirtohintaa laskee 2,3 prosenttia. 5 000 kWh kuluttavan kohdalla alennus on 5,3 prosenttia ja 18 000 kWh kuluttavalla lähes 10 prosenttia eli vuositasolla noin 40 euroa, kertoo johtaja **Tapio Salonen** sähkölaitokselta.

Salosen mukaan sähkölaitoksen sähkön siirtotulot vähenevät vuodessa runsaat 3 miljoonaa euroa eli yli 9 prosenttia.

Hinnantarkistusten yhteydessä sähkölaitos täy-

dentää tariffejaan uusilla tuotteilla. Näitä ovat kausisiirto, tilapäissiirto ja 20 kV tehotariffi 2 (= keskijännitetehsiirto 2). Kausisiirto on tarkoitettu pienasiak- kaille, tilapäissiirto erilaisiin väliaikaisiin sähkön käyttötarpeisiin, ja keskijännitetehsiirto 2 on kehitetty suurasiakkaiden tarpeisiin.

Uusi valvontamalli käyttöön

Energiamarkkinavirasto on ottanut käyttöön sähkö- markkinaviraston uuden sähkön siirron valvontamallin, joka koskee kaikkia verkonhaltijoita. Uusi valvontamalli toimii etupainotteisesti, ja se koskee vuosia 2005–2007.

– Malli määrittää verkonhaltijoille suurimman verkkopäöomalle sallitun tuoton vuosina 2005–2007. Tekemämme laskelmien mukaan sähkölaitoksen

nykyiset sähkön siirtomaksut johtaisivat uudessa valvontamallissa ylituottoon, joten toteutamme hinnoittelumuutokset mahdollisimman nopeasti, Tapio Salonen kertoo.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi viime vuoden lopulla Tampereen Sähkölaitoksen valituksen Energiamarkkinaviraston vuonna 2002 tekemästä päätöksestä, jonka mukaan sähkölaitoksen siirtotariffien hinnoittelu ei täyttänyt vuosina 1997–2000 silloisen sähkömarkkinaviraston kohtuullisuuden vaatimusta.

Energiamarkkinaviraston tekemä päätös edellyttää, että Tampereen Sähkölaitos muuttaa sähkön siirron hinnoittelunsa sähkömarkkinaviraston mukaiseksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Päätös ei velvoita Tampereen Sähkölaitosta palauttamaan aiemmin perittyjä siirtomaksuja.

Rakkaus vanhoihin taloihin tuo lisämausteeksi elämään lukuisat remontit. Minna ja Pertti Kellomäki ovat korjailleet kotia jos toistakin, ja nykyisen talon seiinä naputellaan edelleen. Mutta ah, sitä suunnittelun ihanuutta!

Tautina talokuume,

reseptinä remontointi

”Kyllähän tämä vaatii boheemia elämäntyyliä”, Pertti Kellomäki tuumii keskeneräisessä keittiössä.

Keittiön kalusteet ovat jo kohdallaan, mutta osasta kaappeja puuttuu maali, ja lattia kaipaa kunnan pintaa. Jääkaappi odottelee kiltisti paikkaansa olohuoneen puolella. 1930-luvun lopulla rakennetussa talossa moni muukin esine on siirretty korjausten tieltä useaan kertaan.

Neljä perusteellista remonttia on urakka, johon ei jokainen ryhtyisi, eivätkä Kellomäetkään varsinaisesti ole töiden pariin hinkuneet. Mutta kun vastaan osuu houkutteleva asunto, sitä on vaikea vastustaa, vaikka edessä olisi iso työmaa.

– Olemme hurahaneet vanhoihin taloihin, emme niinkään niiden työstämiseen. Kun mieleistä ei muuten tunnu löytyvän, täytyy laittaa itse, nykyään Petsamossa asuva pariskunta sanoo.

Kellomäet ovat erityisesti ihastuneet suunnitteluun. Hauskinta remontissa ovat lukuisat pohdinnat: millaiset materiaalit valitaan,

minne vedetään sähkö, miten tila saadaan taipumaan uusien tarpeiden mukaiseksi. Tavoitteena on käytännöllinen ja toimiva lopputulos, jossa vanhaa on säilytetty aina, kun se on mahdollista. Ideat syntyvät sekä omasta päästä että ammattilaisten ehdotuksista.

Hyvä tekosyy sotkulle

Yksikin remontti saa helposti kaaoksessa asujat hermorumahduksen partaalle. Pariskunta arvelee kestävänsä keskimääräistä paremmin kodin keskeneräisyyttä.

– Tähän tottuu! Sitä paitsi remontti on aina hyvä tekosyy sotkulle. Yhtenä kesänä olimme kuukausia ilman keittiötä pelkän matkajääkaapin varassa, mutta se sujui yllättävän hyvin. Grilliruoka ei tosin enää loppukesästä maistunut, Minna muistelee.

Remppa tekee elämästä hankalinta silloin, kun asunnossa on vain vähän asuinkelpoista tilaa. Ikävää on sekin, jos työt seisovat muusta kuin omasta syystä. Hetkellisestä kiukusta on Pertin mukaan hyötyäkin:

– Jos keskeneräinen projekti harmittaa, siihen jaksaa myös tarttua. Toisaalta boheemiin asenteeseen kuuluu, että jos mikään

ei ota päähän, ei välttämättä ole kiire hommiinkaan.

Onneksi iso urakka sisältää aina palkitseviakin hetkiä.

– Voi sitä onnea, kun pääsi valmiiseen suihkuun! En meinannut tulla sieltä ollenkaan pois. Hieno hetki oli myös ensimmäinen aamiainen uudella lasikuistilla, Pertti tunnelmoi.

Kädentaitajat harvassa

Tampereen teknillisellä yliopistolla työskentelevät Kellomäet ovat töidensä puolesta tuttuja tekniikan kanssa. Omin käsin tekemisenkään ei pelota. Pinnat he työstävät itse, mutta rakenteet ja muut vaativat työt teettään ammatti-ihmisillä.

– Muuten kaverit olisivat jo loppuneet kesken, Pertti nauraa.

Minna tarttuu mielellään telaan ja pensseliin, Pertti järjestelee sähkö- ja putkityöt sekä valvoo työmiehiä. Työnjakoon kuuluu myös se, että Minna on tarkempi yksityiskohdista. Ammattilaisten kanssa rakenteiden suunnittelu tulee tehtyä huolella, mutta pintaratkaisuja venytetään usein viime tippaan. >

– Keskenräisyyteen tottuu! väittävät Pertti ja Minna Kellomäki neljän perusteellisen remontin kokemuksella. Tosin siinä kysytään jo hiukan boheemia elämänasennettakin.

30-luvun Petsamon-koti on remontoitu vanhaa kunnioittaen.

– Ensin pohditaan pitkään ja lopulta päätetään kauheassa kiireessä. Ja sitten todetaan, että tuota laattaa ei voida ottaa, kun siinä on kahdeksan viikon toimitusaika, Minna virnistää.

Suunnitelmat saattavat matkan varrella muuttuakin. Vanhoissa taloissa riittää jännitystä, sillä koskaan ei tiedä, mitä rakenteita purkaessa löytyy.

– Ensimmäisessä isossa remontissamme todellinen yllätys oli, kun keittiön lattian alta puuttui puoli metriä viemäriputkea. Onneksi sen korjaaminen oli taloyhtiön vastuulla, Pertti kertoo.

Remontioijan osa on tehdä kymmenittäin suuria ja pieniä päätöksiä. Keittiön kaapeista Minna piirsi useita versioita, ennen kuin hän oli tyytyväinen. Toinen suuri haaste oli yläkertaan tehtävä kylpyhuone. Pitkulaisesta tilasta piti löytää sopivat paikat wc:lle, suihkulle ja pesukoneelle. Suihkuun ei millään meinannut löytyä normaalia suurempaa allasta, ja sopivat seinätkin saatiin vasta teettämällä. Hyvien ideoiden lisäksi töille pitää löytää myös tekijä, mikä ei aina ole helppoa.

– Haimme kauan esimerkiksi puuseppää, joka tekisi keittiön kaapit. Kunnon kädentaitajat ovat nykyään harvassa, Pertti on huomannut.

Nyt Kasvitarhankadulla on onneksi raskaimmat vaiheet ohitettu, ja pienempien yksityiskohtien etsintä on meneillään. Punaisen jääkaapin Minna bongasi sisustuslehdestä, uuni on Pertin löytö kaupan näyteikkunasta.

Kahden pitkäkarvaisen koiran omistajille riittävän tehokas imuri on sen sijaan vielä löytämättä.

Vähintään 50-vuotias

Vanhassa talossa viehättävintä on sen tun-

nelma. Talon pitää Kellomäkien mielestä olla ainakin viisikymmentä vuotta vanha – siinä ajassa se vasta asettuu kunnolla aloilleen.

– Käymme usein katsomassa kiinnostavan kuuloisia vanhoja taloja. Valittavan paljon näkee sellaisia, jotka on remontoitu ihan miten sattuu. Kriteerit ovat nousseet vuosien varrella, kun olemme oppineet enemmän, Kellomäet toteavat ja innostuvat muistelemaan näkemiään taloja.

– Muistatko sen, jossa puolet tontista oli sorakuoppaa? Se on nykyään ulkoapäin tosi nättisti laitettu, Minna kertoo.

– Entäs se, jonka ilmoituksessa luki ”vaatii täydellisen remontin”. Pihalla välittäjä kehotti, että menkää sisään mistä tahansa lävestä pääsette, Pertti sanoo.

Ahkerä näytöissä kiertäjä joutuu joskus tekemään impulssiostoksia, sillä Se Oikea koti voi tulla vastaan yllättäen.

– Kävimme kerran Vuorikadulla katsomassa lupaavaa kolmiota. Välittäjä kyseli, onko meillä vaihtoehtoja. Vastasimme, että ei ole, mutta ei ollut viimeksikään. Se asunto jäi kuitenkin hankkimatta, sillä meillä oli juuri senhetkinen remontti pahasti kesken, Pertti muistelee.

Seuraava remonttikohde Petsamon-kodin jälkeen on Kellomäellä vielä haussa. Ikuisen talokuumeen saattaisi lopullisesti taltuttaa maatalo ja sen pihapiiri peltoineen ja metsineen. Hirsitalo olisi paras, mutta ehkä puurunkoisessakin pärjäisi. Ainakin siellä saisi olla lampola, verstaatilaa, pihasauna, maakellari ja kunnan pesutilat koirille.

Mutta ennen unelmataloa täytyy vähän aikaa painaa hommia Kasvitarhankadulla: purkaa vanha autotalli ja viimeistellä pintoja. Ja kattaa vielä monta aamupalaa itse tehdyllä lasikuistille. ■

Liutusta Petsamoon

1984 Minna ja Pertti alkoivat seurustella.

1985 Muutto ensimmäiseen yhteiseen asuntoon Liuttuun. Vain wc piti maalata!

1988 Hankittiin Sukkavartaan kadulta yksiö, joka piti remontoida kokonaan. ”Alussa asunto oli lähinnä reikä tiiliseinässä. Siinä oli asunut melko villi talonmies, joka tarinoiden mukaan oli mahdollistanut yksiöön neljä huonetta.”

1990 Naimisiin.

1991 Vaihto toiseen asuntoon Sukkavartaankadulla. Yksiötä laajennettiin: alakertaan tehtiin saunaosasto ja yläkertaan makuuhuone.

1994 Ostettiin Litukasta siirtolapuutarhamökki, joka oli pudonnut kulmakiviltään ja makasi maassa. Mökki nostettiin tunkilla ylös ja siihen rakennettiin uudet perustukset. ”Suurin haaste kaikista remonteistamme.”

1997 Muutto omakotitaloon Kasvitarhankadulle. Ensialkuun rakennettiin wc, mutta muuten kysyttiin, mitä talolle oikeastaan pitäisi tehdä.

2003 Kasvitarhankadun remontti alkoi: Yläkerta uusittiin kokonaan. Alakerrassa keittiötä laajennettiin purkamalla yksi väliseinä ja vessa. Vesijohdot ja viemärit sekä suurin osa sähköistä laitettiin uusiksi. Ulkoseinät maalattiin. Pihalle alettiin rakentaa saunarakennusta. Loppuvuodesta nautittiin ensimmäiset löylyt uudessa pihasaunassa!

2005 Kasvitarhankadun remontti loppusuoralla.

Sormet pois sieltä pistorasiasta

Lapsikin tietää, että sähkön kanssa ei ole leikkimistä. Vai tietääkö? Kodin sähköturvallisuuksi kannattaa tarkastella myös perheen pienimpien näkövinkkelistä.

Lapsi katsoo kotia eri silmin kuin aikuinen. Monet sähkölaitteet, pistorasiat ja jatkojohdot kääntyvät pienen ihmisen mielessä mukaviksi leikkikaluiksi. Lattialla leikkivä tenava tai maailmaa reilun metrin korkeudelta katseleva kouluikäinen löytää tiensä moniin sellaisiin paikkoihin, joita aikuinen ei tiedä olevan olemassakaan.

Lapsen opastaminen, sähkölaitteiden oikea sijoittelu ja lisäsuojien käyttäminen auttavat rakentamaan lapsiperheen kodista sähköturvallisen.

– Mielestäni tärkeintä on opastaa lapsi käyttämään sähkölaitteita oikein ja muistuttaa häntä siitä, että sähkölaite ei ole lelu, Turvatekniikan keskuksen turvainsinööri **Olli Tiainen** aloittaa.

Lapsisuojaat käyttöön

Nykyiset pistorasiat on suojattu lapsisuojoilla, jotka estävät esimerkiksi naulan työntämisen pistorasiaan. Vanhempien asuntojen pistorasioihin lapsisuojaat saa jälkiasennettuna. Myös jatkojohtopistorasioissa on lapsilukollisia malleja. Tavalliset jatkojohdot pitäisi sijoittaa niin, etteivät lapset pääse niihin helposti käsiksi.

Markkinoilla on paljon erikoisesti muotoiltuja sähkölaitteita, jotka lapsen silmin saattavat muistuttaa kiinnostavia leluja. Tällaisia ovat esimerkiksi pöytävalaisimet

ja hiustenkuivaimet. Kannattaakin harkita, mihin tällaiset laitteet sijoittaa taaperokäisten kodissa.

Lastenhuoneissa ei tulisi käyttää sellaisia valaisimia, joissa on suojaamattomat hehkulamput tai halogeenilampun kuumat suojalasit käsin koskettavissa. Valaisinvalinnoiksi suositellaan sellaisia valaisimia, joiden kuumia osia lapset eivät pääse sormeilemaan. Energiansäästölampujen ja loisteputkien

Sähköturvallisuuden edistämiskeskuksen Internet-sivuilla on lapsille suunnattu Pikku-Kallen sähkökoulu, josta perheen pienimmät saavat opastusta sähkön käyttöön.

<http://www.sahkoturva.info/kalleIndex.html>

pintalämpötilat ovat selvästi alhaisempia kuin hehkulampujen.

– Valaisimet saattavat lasten käsiin joutuaan aiheuttaa vaaran, sillä kaikki lamput ovat mekaanisesti heikkoja. Lisäksi esimerkiksi hehkulamput on erittäin helppo ruuvata pois pakoiltaan, jolloin lampunpitimen vaarallisesti jännitteiset osat ovat helposti koskettavissa, Olli Tiainen sanoo.

Keittiö ja kylppäri kuntoon

Lieden taso on lapsen kannalta kiinnostavalla korkeudella. Pienen ihmisen käsi ylettyy helposti liedelle kohti mielenkiintoisesti porisevaa pataa.

Liesiin on saatavilla erilaisia suojia, jotka estävät lasta yltämästä liedellä oleviin astioihin ja pudottamasta niitä päälleen. Lieden taakse voi asentaa tuet, jotka estävät sen kaatumisen kaikissa tilanteissa. Lisäksi lieden kytkimet on hyvä varustaa suojilla, joiden avulla lieden saa päälle vain aikuisen hallitsemalla. Näin estetään tahattomien sähköpalojen vaara.

Veden ja sähkön vaarallinen yhdistelmä vaanii lapsia pesutiloissa ja kylpyhuoneessa. Pesutiloissa täytyy kiinnittää huomiota myös pesukoneen poistoletkuun. Jos lapsi pääsee kesken pesun nostamaan poistoletkua pois paikaltaan, sieltä saattaa virrata kuumaa vettä hänen päälleen.

Hiustenkuivaimen tai muun sähkölaitteen huolimaton esille jättäminen lavuaarin tai suihkun läheisyyteen on suuri riski. Vikavirtasuojajakytkin, joka katkaisee laitteesta virran vaaratilanteen sattuessa, on ollut pakollinen pesutilojen pistorasioissa vuodesta 1997 lähtien. Se on hyvä lisävaruste myös vanhempaan kylpyhuoneeseen, johon ne on kohtuullisen helppo asentaa jälkikäteenkin. ■

*Kodin sähkölaitteet ovat lapsen silmin erilaisia.
Lapsiperheen lieden turvallisuus kannattaa
varmistaa tukirautojen ja suojienv avulla.*

Puolen vuosisadan tehtäväkierto Kauppareissuista kytkentöjen kimppuun

Mittarimekaanikko Erkki Ahonen astui Tampereen Sähkölaitoksen leipiin kesäkuussa 1957. 15-vuotias nuorukainen oli juuri valmistunut sähköasentajaksi Tampereen ammattikoulusta. Edessä oli lähes puolen vuosisadan pituinen pesti Sähkölaitoksella, sillä mies jäi eläkkeelle Sähkölaitoksen palveluksesta kuluvan vuoden maaliskuun alussa.

– Sähkölaitos oli tullut minulle tutuksi jo edellisenä kesänä työharjoittelun merkeissä. Aloitin vakituisen työni mittarivarastossa, joka sijaitsi Tammerkosken rannalla. Koska oli porukan nuorin, minut laitettiin tsupparin hommiin: suhailin lähettinä ympäri kaupunkia ja hoidin varaston väen kauppareissujakin, Erkki Ahonen muistelee.

Lähetin hommista Ahonen pääsi mittarikorjaamoon. Siellä huollettiin kWh-mittareita. Kehityksen kulkiessa mittareiden korjaaminen jäi historiaan. Samalla Erkki Ahosen työnkuva muuttui, ja hän siirtyi kaapelivikojen paikannukseen. Vianpaikannus-

partiot sukkuloivat Tampereen lisäksi ympäri Pirkanmaata Valkeakoskea myöten.

Viime vuodet Erkki Ahonen työskenteli Sähkölaitoksen Ratinan toimipisteessä maadoitusmittausten, kaapelinkoestuksen ja kytkentöjen parissa. Ahonen kertoo viihtyneensä kaikissa tehtävissään mainiosti.

– Työkavereiden merkitys on ollut suuri työssä viihtymisen kannalta. Tässä talossa on ollut hyvä olla, eikä mieli ole tehnyt muualle, hän tuumaa.

Mestari määräsi

Työelämä on muuttunut melkoisesti Erkki Ahosen työuran aikana. Myös sähköalalla työpaikan tavat ja ilmapiiri olivat puoli vuosisataa sitten hyvin erilaiset kuin nykyisin.

– Mestarin sana oli laki, ja työpaikan sumneri saneli tarkasti työpäivän pituuden: sumneri soi aina aamun avaukseksi, päivän päätteeksi sekä kahvi- ja ruokataukojen merkiksi. Johtamiskäytäntö oli hyvin hierarkkinen. Johtajat hallitsivat kyllä työnsä sisällön, mutta ihmissuhdetaidot jäivät hiukan taka-alalle, hän muistelee.

Työuransa hektisimmät hetket Erkki Ahonen muistaa kokeneensa 1970-luvun loppuvuosina, kun Tampereelta pimeni kaksi 110 kilovoltin kaapelia peräjälkeen.

– Isoissa vikatapauksissa menttiin eikä meinattu ja tehtiin tarvittaessa pitkää päivää, mies muistelee.

Tänä päivänä Ahonen kehuu työnsä olevan itsenäistä ja mielenkiintoista. Enää ei mestari vahdi selän takana, vaan tärkeintä on, että työt tulevat kunnialla tehdyksi. Työvälineetkin ovat ajan saatossa muuttuneet, kun tietotekniikka on tullut avuksi jokapäiväiseen työhön. Vanha kettukin on oppinut tietokoneiden tavoille.

Erkki Ahosen 48 vuoden mittainen urapolku johti Tammerkosken partaalta Pohjolankadulle ja Ratinaan.

Mittarimekaanikko Erkki Ahonen työnsä ääressä helmikuussa Tampereen Sähkölaitoksen Ratinan toimipisteessä. Maaliskuun alussa alkoivat Erkin eläkepäivät.

– Kyllä tietojärjestelmien mukaan tulo on nopeuttanut työn tekoa. Kaikki tiedot löytyvät nykyisin selvästi, nopeasti ja keskitetysti koneelta, Ahonen miettii.

Kiire kuriin eläkkeellä

Hyvin ansaittujen eläkepäivien varalle Erkki Ahonen ei ole tehnyt suuria suunnitelmia. Tarkoituksena on ottaa rauhallisesti päivän kerrallaan. Hän on tuttu näky Hakametsän jäähallilla Tapparan kotiotteluiden järjestysmiehenä, ja tarkoituksena on jatkaa ainakin tämän kauden loppuun.

Kotona vanha omakotitalon askareet työllistävät tarvittaessa päivittäin. Myös Lahdessa asuva pojanpoika saattaa saada isoisan vieraakseen entistä useammin.

– Kuuntelin muutama päivä sitten radiosta erään eläkkeelle jäämässä olevan naisen haastattelua. Hänellä tuntui olevan pilkkuntarkat suunnitelmat ja kova kiire joka paikkaan eläkepäivillään. Mietin itseseni, että noinkohan hän meinaa kaikkeen ehtiä. Omasta ajankäytöstäni en ainakaan aio stressiä ottaa, Erkki Ahonen päättää. ■

Tampereen Sähkölaitoksen sähkön verkkopalveluhinnasto

Siirtotariffit 1.4.2005 alkaen, veroluokka 1

(kotitaloudet, maatalous sekä palvelutoiminnot)

	veroton hinta	hinta sisältäen sähköverot 0,743 snt/kWh	hinta sisältäen sähköverot ja alv 22 %
Yleissiirto			
Perusmaksu (25–63A)	1,51 €/kk	1,51 €/kk	1,84 €/kk
Perusmaksu (80A->)	9,71 €/kk	9,71 €/kk	11,85 €/kk
Energiamaksu	2,13 snt/kWh	2,87 snt/kWh	3,51 snt/kWh
Aikasiirto			
Perusmaksu mittarin etusulake			
25 A	6,09 €/kk	6,09 €/kk	7,43 €/kk
35 A	7,79 €/kk	7,79 €/kk	9,50 €/kk
63 A	12,55 €/kk	12,55 €/kk	15,31 €/kk
80 A	24,00 €/kk	24,00 €/kk	29,28 €/kk
100 A	27,95 €/kk	27,95 €/kk	34,10 €/kk
125 A	32,90 €/kk	32,90 €/kk	40,14 €/kk
160 A	39,83 €/kk	39,83 €/kk	48,59 €/kk
200 A	53,19 €/kk	53,19 €/kk	64,89 €/kk
250 A	64,45 €/kk	64,45 €/kk	78,63 €/kk
315 A	79,08 €/kk	79,08 €/kk	96,48 €/kk
400 A	98,22 €/kk	98,22 €/kk	119,83 €/kk
500 A	120,73 €/kk	120,73 €/kk	147,29 €/kk
630 A	150,00 €/kk	150,00 €/kk	183,00 €/kk
Päiväenergiamaksu	2,27 snt/kWh	3,01 snt/kWh	3,68 snt/kWh
Yöenergiamaksu (yöaika klo 22–7)	0,74 snt/kWh	1,48 snt/kWh	1,81 snt/kWh
Kausisiirto			
Perusmaksu mittarin etusulake			
25 A	9,13 €/kk	9,13 €/kk	11,14 €/kk
35 A	11,68 €/kk	11,68 €/kk	14,25 €/kk
63 A	18,82 €/kk	18,82 €/kk	22,96 €/kk
Energiamaksut:			
Talviarkipäivä	2,99 snt/kWh	3,73 snt/kWh	4,55 snt/kWh
Muu aika	1,10 snt/kWh	1,84 snt/kWh	2,25 snt/kWh
(talviarkipäivä 1.11.–31.3. ma–la (klo 7–22))			
Pienjännitetelesiirto			
Perusmaksu	98,11 €/kk	98,11 €/kk	119,69 €/kk
Päätötehomaksu	1,31 €/kW,kk	1,31 €/kW,kk	1,60 €/kW,kk
Loistehomaksu	1,04 €/kvar,kk	1,04 €/kvar,kk	1,27 €/kvar,kk
Päiväenergiamaksu	1,27 snt/kWh	2,01 snt/kWh	2,46 snt/kWh
Yöenergiamaksu (yöaika klo 22–7)	0,77 snt/kWh	1,51 snt/kWh	1,85 snt/kWh
Keskijännitetelesiirto 1			
Perusmaksu	98,11 €/kk	98,11 €/kk	119,69 €/kk
Päätötehomaksu	0,89 €/kW,kk	0,89 €/kW,kk	1,09 €/kW,kk
Loistehomaksu	1,04 €/kvar,kk	1,04 €/kvar,kk	1,27 €/kvar,kk
Päiväenergiamaksu	1,12 snt/kWh	1,86 snt/kWh	2,27 snt/kWh
Yöenergiamaksu (yöaika klo 22–7)	0,63 snt/kWh	1,37 snt/kWh	1,68 snt/kWh
Keskijännitetelesiirto 2			
Perusmaksu	1 275,00 €/kk	1 275,00 €/kk	1 555,50 €/kk
Päätötehomaksu	1,99 €/kW,kk	1,99 €/kW,kk	2,43 €/kW,kk
Loistehomaksu	1,04 €/kvar,kk	1,04 €/kvar,kk	1,27 €/kvar,kk
Päiväenergiamaksu	0,55 snt/kWh	1,29 snt/kWh	1,58 snt/kWh
Yöenergiamaksu (yöaika klo 22–7)	0,30 snt/kWh	1,04 snt/kWh	1,27 snt/kWh
110 kV siirto			
Perusmaksu	1 275,00 €/kk	1 275,00 €/kk	1 555,50 €/kk
Päätötehomaksu	-	-	-
Loistehomaksu	1,04 €/kvar,kk	1,04 €/kvar,kk	1,27 €/kvar,kk
Energiamaksut:			
Talviaika	0,55 snt/kWh	1,29 snt/kWh	1,58 snt/kWh
Muu aika (talviaika 1.11.–31.3.)	0,39 snt/kWh	1,13 snt/kWh	1,38 snt/kWh
Tilapäissiirto			
Perusmaksu (25–63A)	3,02 €/kk	3,02 €/kk	3,68 €/kk
Perusmaksu (80A->)	17,76 €/kk	17,76 €/kk	21,67 €/kk
Energiamaksu	2,13 snt/kWh	2,87 snt/kWh	3,51 snt/kWh

Siirtotariffien perusmaksut sisältävät mittalaitemaksun.

Tampereen Sähkölaitoksen sähkön myyntihinnat 1.3.2005 alkaen

Hinnat voimassa toistaiseksi.

Pirkanmaan maakunnan ulkopuolelle tehdään uusia sähkönmyyntisopimuksia pääsääntöisesti vain Taloussähkö-tariffille.

	Hinta alv 22 %	Hinta alv 0 %	Etusulakkeen koko
Taloussähkö (1-aikainen mittaus)			
Perusmaksu	2,00 €/kk	1,64 €/kk	enintään 3x63A
Energiamaksu	4,12 snt/kWh	3,38 snt/kWh	
Lämpösähkö (2-aikainen mittaus)			
Perusmaksu	3,00 €/kk	2,46 €/kk	enintään 3x63A
Päiväenergiamaksu	4,12 snt/kWh	3,38 snt/kWh	
Yöenergiamaksu (yöaika 9 h)	3,09 snt/kWh	2,53 snt/kWh	
Yrityssähkö (1-aikainen mittaus)			
Perusmaksu	9,24 €/kk	7,57 €/kk	enintään 3x63A
Energiamaksu	4,28 snt/kWh	3,51 snt/kWh	
Markkinasähkö (1-aikainen mittaus)			
Perusmaksu	9,24 €/kk	7,57 €/kk	yli 3x63A
Energiamaksu	5,49 snt/kWh	4,50 snt/kWh	
Hyötytuuli-sähkö (1-aikainen mittaus)			
Perusmaksu	2,00 €/kk	1,64 €/kk	enintään 3x63A
Energiamaksu	4,54 snt/kWh	3,72 snt/kWh	
Hyötytuuli-osuus			
Hyötytuuli-osuus on tuulisähköä.			
Hyötytuuli-osuus voidaan liittää mihin tahansa myyntituotteeseen, jolloin sopimuksen mukainen määrä energiasta on tuulisähköä.			
Hyötytuuli-osuuden lisämaksu			
1000 kWh vuodessa	2,51 €/kk (alv 22 %)	2,06 €/kk (alv 0 %)	
Uusiutuva Energia -osuus			
Uusiutuva Energia -osuus voidaan liittää mihin tahansa myyntituotteeseen, jolloin sopimuksen mukainen määrä energiasta on vesivoimalla tai uusiutuville polttoaineilla (puu, biokaasu) tuotettua sähköä.			
Uusiutuva Energia -osuuden lisämaksu			
2000 kWh vuodessa	1,68 €/kk (alv 22 %)	1,38 €/kk (alv 0 %)	

Lämpösähkösovellukset asiakkaille, jotka eivät ole TKS:n jakelualueella ja joiden jakeluverkkoalueella on kausisiirto

	Hinta alv 22 %	Hinta alv 0 %	Etusulakkeen koko
Kausisähkö 1 (talvipv/muu aika)			
Perusmaksu	3,00 €/kk	2,46 €/kk	enintään 3x63A
Energiamaksut			
Talvipäivä	4,43 snt/kWh	3,63 snt/kWh	
Muu aika	3,37 snt/kWh	2,76 snt/kWh	
(talvipäivä 1.11.–31.3. (15 h), yöajan pituus 9 h)			
Kausisähkö 2 (talviarkipv/muu aika)			
Perusmaksu	3,00 €/kk	2,46 €/kk	enintään 3x63A
Energiamaksut			
Talviarkipäivä	4,43 snt/kWh	3,63 snt/kWh	
Muu aika (yö+su)	3,37 snt/kWh	2,76 snt/kWh	
(talviarkipäivä 1.11.–31.3. ma–la (15 h), yöajan pituus 9 h)			

Wääksyn kartano Kangasalla tuottaa tuoretta terveystavaraa. Vuodessa yritys toimittaa kaksi miljoonaa ruukkua salaattia ja yrttiä – ympäristöä kuitenkaan rasittamatta.

Wihreää voimaa kewääseen

Erilaisia salaatteja, yrttejä ja vaikkapa juustoja sekoittamalla syntyy upeita makuelämyksiä.

Wääksyn kartano sai nimensä, kun Wäxsjö gård väännyi aikoinaan hämäläisessä suussa Vääksyksi”, toimitusjohtaja **Jukka-Pekka Leskinen** kertoo. Kartano ryhtyi käyttämään w-kirjainta erottuakseen Hollolan lähellä sijaitsevasta Vääksestä. Sata metriä pitkien kasvihuoneiden lisäksi kartanosta löytyy myös 50 hevosen tallitilat sekä puukartano, joka valmistaa kuljetuslavoja.

Suomalaiset oppineet salaatsinvalmistajiksi

Leskisen mukaan suomalaisten salaattinkulutus on viisinkertaistunut ruukkusalatintuotteen markkinoille. Salaatti on herkkua myös talvella, kun sen saa tuoreena ruukusta.

– Aloittaessamme vuonna 1986 kausivaihtelu oli selkeä: salaattia meni keväällä ja alkukesästä hyvin kaupaksi, mutta loppukesästä ja syksyllä vähemmän. Osittain se johtui ihmisten omista kasvimaista, joissa kasvatettiin salaattia itse, osin kysyntä oli nykyistä vähäisempää.

Nykyisin kysyntä ja menekki ovat tasaantuneet melko hyvin koko vuodelle. Tosin edelleen loppukesä ja alkusyksy ovat hieman hiljaisempia aikoja. Kesällä kun on saatavana tuoreena paljon muutakin mukavaa, esimerkiksi tomaattia ja kaalia.

Kasvatus suljetussa kierrossa

Wääksyn kartanon salaatinviljelytuotanto tapahtuu täysin suljetussa kierrossa. Se tarkoittaa, ettei lannoitteita tai vesiä valu prosessin ulkopuolelle. Sama ravinneliuos kiertää kasvatuksessa, tietokone valvoo prosessia ja ilmoittaa, kun vettä tai lannoitteita täytyy lisätä. Valvotussa viljelyssä ei myöskään lannoiteta vahingossa liikaa. Lisätään vain tarpeellinen, täsmälannoitetaan tilanteen ja vuodenajan mukaan.

– Pohjavesiin ei päästetä mitään. Yleisesti noudatamme normaaleja ympäristökäytäntöjä: lajittelemme pahvit, metallit ja muovit. Ylimääräinen käyttökelpoinen turve menee pellolle hyötykäyttöön, Leskinen vakuuttaa.

Wääksestä ei myöskään käytetä kemiallisia torjunta-aineita, vaan biologisia torjuntaeliöitä.

Yrtti rikastaa ruoat

Jukka-Pekka Leskinen opastaa salaatin käytössä:

– Mitä voimakkaampi ruoka, sitä voimakkaampi salaatti sopii sen kanssa. Esimerkiksi jääsalaatti on maultaan voimakas ja raikas. Salaatin voi säilyttää jääkaapin vihannespuolella tai ikkunalaudalla, jolloin salaattia täytyy kastella. Sitruhedelmien tai tomaatin lähellä salaatti ei viihdy.

Amerikkalaisen opin mukaan salaatti kuuluu repiä, ei leikata, sillä leikkauskohtaan muodostuu helposti bakteereja. Salaatin voi huuhdella tarpeen mukaan, jos kaupan kuljetuksissa tai myyntipaikassa on jotakin pintaan ilmaantunut.

Sekoittamalla eri salaatteja ja yrttejä saa runsaasti eri vaihtoehtoja. Esimerkiksi timjamia, basilikaa ja sitruunamelissaa sekoittamalla eri salaattien ja vaikkapa juustojen kanssa saa jännittäviä makukokemuksia.

Vuohenjuustosalaatti

Jäävuorisalaatti
Kirsikkatomaatteja
Retiisiä
Auringonkukan siemeniä (kuorittuja)
Basilikaa
Patongin paloja
Vuohenjuustoa

Halkaise kirsikkatomaatit kahtia. Revi jäävuorisalaatti ja viipalo retiisi ja patonki pieniksi siivuiksi. Paista vuohenjuustoa hetki molemmilta puolilta niin, että se saa kauniin värin pintaan. Asettele salaatti haluamasi tavalla ja tarjoile.

Vihreä salaatti

Lollo rosso
Tammenlehväsalaatti
Jäävuorisalaattia
Timjamia
Oreganoa
Basilikaa
Ruohosipulia

Salaatti ja yrtit sekoitetaan keskenään ja asetetaan tarjolle salaattikastikkeen, balsamiviinietikan ja öljyn tai truffeliöljyn kera.

Fetajuustopiiras

Voitaikinapohja
1 dl vettä
1/4 tl suolaa
50g voita sulatettuna
2 1/2 dl vehnäjuhoja

Lisää suola jauhojen joukkoon. Nypi voi ja jauhot sekaisin. Lisää kylmä vesi ja sekoita taikina tasaiseksi. Muotoile suorakaiteeksi ja kääri kelmuun. Anna taikinan kovettua jääkaapissa sillä aikaa kun valmistat täyteen. Voit myös käyttää kaupan valmista voitaikinapohjaa.

Täyte

200 g feta-juustoa
200 g parsakaalia
1 paprika
2 kananmunaa
2 dl maitoa
0,5–1 tl suolaa
tuoreita yrttejä (esim. oreganoa, basilikaa, timjamia)

Kuutioi täytettä varten fetajuusto, paprika ja parsakaali. Sekoita keskenään maito, suola, kananmunat ja yrtit. Painele taikina voideltuun vuokaan. Nosta täyte piirakkapohjalle ja kaada munamaitoseos pinnalle. Paista 200 asteessa 40–45 minuuttia. Koristele piirakka tuoreen oregonon tai basilikan lehdillä. Tarjoa piirakka rikkaan vihersalaatin kera.

Vastaamme palstalla kysymyksiin, joiden arvelemme kiinnostavan mahdollisimman monia Naps!n lukijoita.

Televisio kannattaa sammuttaa pääkytkimestä aina, kun se jää ilman valvontaa.

Ympäristöneuvoja Terttu Viteli

opastaa kotitalouksien energian ja sähkölaitteiden käytössä Ympäristötietokeskus Moreeniassa.
Puh. (03) 215 5449
ma-ti klo 10-14

Neuvontateknikko Pauli Metsähonkala

hoitaa sähkölämmitys- ja muuta sähkötekniistä neuvontaa.
Puh. (03) 215 5443

Tarkastusteknikko Jarmo Nieminen

hoitaa kaukolämmön asiakaslaitteiden tarkastuksia ja kaukolämpöneuvontaa.
Puh. (03) 215 5354

Seuraava Naps! ilmestyy toukokuussa. Tavataan taas keväällä!

Kuinka usein jääkaappi-pakastimen tausta täytyy imuroida?

Laitteen takana olevaan lauhtuttimeen kertynyt pöly estää lämmön poistumista ja lisää näin sähkökulutusta. Tämän vuoksi on hyvä imuroida lauhtutin ja kompressorin ympäristö vähintään kerran vuodessa. (T. V.)

Pakastin ja jää-viileäkaappi seisovat lattialla, avoimessa tilassa, mutta ne ovat seinästä irrallaan vain jalkalistan verran. Onko etäisyys seinään riittävä?

On tärkeää, että kylmälaitteen takaseinässä oleva lauhtutin ei kosketa huoneen seinää. Kylmälaitteen takaosassa voi olla sitä varten stopparit tai laite on rakennettu niin, että sen sivuseinät toimivat ikään kuin stoppareina ja estävät lauhtuttimen seinäkosketuksen.

Perehdy aina laitteita asentaessasi valmistajan antamiin ohjeisiin. (T. V.)

Voiko liesivahdin liittää vanhaan lieteen?

Kodinkonehuoltoilikeistä voi tiedustella vanhoihin liesiin asennettavia turvakelloja tai elektroniisia käyttövahteja. (T. V.)

Missä asennossa patteriventtiiliin tulee olla vesikiertoisessa lämmitysjärjestelmässä?

Vesikiertoisessa järjestelmässä patteriverkosto on esisäädetty haluttuun lämpötilatasoon, esimerkiksi 21 asteeseen. Arvo saavutetaan, kun patteriventtiili on täysin auki-asennossa. Jos huonelämpötila nousee yli asetusravon esimerkiksi keväällä auringonpaisteesta, patteritermostaatti sulkee venttiilin. Lämpötilan tasaantuessa venttiili aukeaa.

Patteriventtiili on yllilämmönestin. Jos huonelämpötilaa tarvitsee muuttaa pysyvästi, tulee kääntyä huoltomiehen tai isännöitsijän puoleen, jolloin esisäätöarvoa muutetaan. (J. N.)

Kaataako sähkölaitos sähköjohtoihin yltävän puun, jos asiakas pyytää?

Kun puu on lähellä sähkölaitoksen sähköjohtoja, avustaa sähkölaitos asiakasta puun karsinnassa ja kaadossa. Kaatoluvat rakennusvalvonnasta tai naapurilta asiakas hankkii itse. (P. M.)

Eikö televisio pitäisi aina sammuttaa ensin kaukosäätimestä ja vasta sitten virtakytkimestä?

Kyllä, televisio on hyvä sammuttaa ensin kaukosäätimestä valmiustilaan ja vasta tämän jälkeen pääkytkimestä sammutuksiin. Näin toimien pääkytkimeen kohdistuva kuormitus vähenee.

Televisio kannattaa sammuttaa pääkytkimestä aina, kun se jää ilman valvontaa eli yöksi tai kotoa poistuttaessa. Myös vakuutusyhtiöiden

suojeluohjeissa kehoitetaan sammuttamaan televisio silloin, kun se ei ole haltijansa valvonnassa. (P. M.)

Missä ja milloin syttyi Suomen ensimmäinen sähkövalo? Entä katuvalo? Missä ja milloin liikennöi Suomen ensimmäinen johdinauto?

Suomen ensimmäiset hehkulamput syttyivät Tampereella, Finlaysonin puuvillatehtaassa vuonna 1882. Myös ensimmäiset katuvallot syttyivät Tampereella. Tämä tapahtui vuonna 1888 eli samana vuonna, kun Tampereen Sähkölaitos perustettiin.

Raitiotiet sähköistettiin Helsingissä vuonna 1900. (P. M.)

Kun hellan laittaa päälle, kattovalo himmenee hiukan, ja kun hellan sammuttaa, valo kirkastuu. Mistä tämä johtuu?

Kun liesi, jossa on suurehko teho, kytketään päälle, syntyy asunnon sähköverkossa jännitehäviö, joka puolestaan himmentää valoja. (P. M.)

Kummalla sähköpatterilla lämmitys on edullisempaa: öljytäytteisellä vai ilmapirtauspatterilla?

Molemmilla yhtä edullista. (P. M.)

Onko sitruunahappo hyvä astian- ja pyykinpesukoneen puhdistusaine? Mitä voi puhdistaa etikalla?

Sitruunahapolla voi puhdistaa astian- ja pyykinpesukoneesta kalkki- ja zeoliittijäämät. Laita astianpesukoneen pesuainelokeroon kahdesta kolmeen ruokalusikallista sitruunahappoa ja pese tyhjä kone 65 asteen ohjelmalla ilman kuivausta.

Pyykinpesukoneessa sitruunahappoa käytetään neljästä viiteen ruokalusikallista. Pese tyhjä kone 90 asteen ohjelmalla. Tämän jälkeen tyhjä kone pestään vielä yhdellä ruokalusikallisella fosfaattipitoista pesuainetta 60 asteen ohjelmalla.

Kahvinkeitin voidaan puhdistaa etikalla. Kaada etikka-vesiseos (yksi osa etikkaa, yksi osa vettä) keittimen vesisäiliöön ja kytke virta päälle. Käytä suodatinosaa, ettei puhdistusvesi roisku. Kun puolet säiliön vedestä on valunut kannuun, kytke virta pois. Anna liuoksen vaikuttaa viidestä kymmeneen minuuttia. Kytke virta uudelleen päälle. Keitä lopuksi keittimessä kahdesta neljään kannullista vettä.

Etikka sopii myös vedenkeitimen puhdistukseen. Kaada etikka-vesiseosta keittimeen niin, että vastukset peittyvät. Anna liuoksen vaikuttaa kymmenen minuuttia kylmänä. Kuumenna sitten vesi kiehuvaaksi. Tyhjennä keitin ja keitä muutama keittimellinen puhdasta vettä. (T. V.)

Vastaukset Matti Megawattiin visaisiin kysymyksiin löydät Naps!n tästä numerosta. Lähetä vastauksesi huhtikuun loppuun mennessä takakannen palvelukortilla tai Naps!-lehden nettisivulla www.tampereensahkolaitos.fi.

Oikein vastanneiden kesken arvomme taskukokaisen Leatherman Juice XE6 -monitoimityökalun, jossa on muun muassa kärkipihdit, veitsi ja johdonkuorija. Julkaisemme voittajan nimen seuraavassa Naps!ssa.

Viime kerralla arpa suosi oikein vastanneista Rauni Lounasahoa Tampereen Peltokadulta.

1. Kasvihuoneviljelyssä suljettu kierto tarkoittaa,

- a) ettei lannoitteita tai vesiä valu prosessin ulkopuolelle
- b) että kasvihuoneissa elää tuholaisia torjuvia hyönteisyhdyskuntia
- c) että vuoroviljely tapahtuu EU-säädösten mukaan.

2. Korkein pintalämpötila on

- a) energiansäästölampulla
- b) loisteputkella
- c) hehkulampulla.

3. Kellomäkien ensimmäinen omakotitalo sijaitsee

- a) Liutussa
- b) Petsamossa
- c) Litukassa.

4. Keittiön tasomateriaaleista edullisin on

- a) kivi
- b) puu
- c) laminaatti.

5. Erkki Ahonen aikoo viettää eläkepäiviään

- a) Hakametsän hallissa
- b) Teivon raviradalla
- c) kesämökillään Saimaan rannalla.

6. Tampereen Sähkölaitoksen sähkön siirtohinnot alenevat

- a) huhtikuun alussa
- b) kesäkuun lopussa
- c) vuoden lopussa.

- Puhelinvaihte: .. (03) 215 5111
- Postiosoite: PL 175
33101 Tampere
- Telefax:..... (03) 215 5300
- Internet: www.tampereensahkolaitos.fi

- Sähköposti: sahkolaitos.kirjaamo@tampere.fi
- Henkilökunnan sähköpostiosoite on muotoa: etunimi.sukunimi@tt.tampere.fi

• Vikailmoitukset

Sähkön, kaukolämmön ja maakaasun jakelu sekä ulkovalaistus 0800 90 171

PALVELUT

Koskitalo, Satakunnankatu 13b

Asiakaspalvelu

Satakunnankatu 13b

Avoinna ma 10.00–15.45, ti–pe 8.30–15.45

- Sähkö-, kaukolämpö- ja kaasuasiat
- Kotitaloudet, yritykset (03) 215 5577
- Myyntineuvottelijat (03) 215 5498

Kodin energiankäytön neuvonta

Ympäristötietokeskus Moreenia,

Satakunnankatu 13 b

- Puhelinneuvontaa
ma–ti 10–14..... (03) 215 5449
- Avoinna käyntejä varten
ke–to 10–18

PALVELUT

Jokikatu 5

- Sähköliittymät ja tekninen neuvonta (03) 215 5491
- Sähkösuunnitelmat ja liittymisasiakirjat (03) 215 5492
- Sähköasennusten tarkastuspalvelut (03) 215 5493
- Pienasiakasmittaukset (03) 215 5230
- Suurasiakasmittaukset (03) 215 5237
- Kaapelinäytöt (03) 215 5582
- Kaukolämpö- ja kaasuliittymät (03) 215 5355
- Kaukolämpölaitteet, neuvonta ja tarkastukset (03) 215 5354

Naps! PALVELUKORTTI

Lähetä tämä Naps!-palvelukortti Tampereen Sähkölaitokselle, kun haluat kysyä energiankäyttöön liittyvistä asioista. Postimaksun olemme maksaneet puolestasi.

Vastaukseni Matti Megawatin kysymyksiin:

1. a b c	4. a b c
2. a b c	5. a b c
3. a b c	6. a b c

Kysymykseni Naps!n vinkit -palstalle:

Toivon, että käsittelette Naps!-lehdessä seuraavia aiheita:

Nimeni:

Osoitteeni:

Tampereen Sähkölaitos
Tunnus 5003274
33003 VASTAUSLÄHETYS

Tuulisähkö on pop.

Lisätietoa tuulisähköstä
saat osoitteesta www.tampereensahkolaitos.fi
tai ottamalla yhteyttä asiakaspalveluumme:
Satakunnankatu 13 b, puh. (03) 215 5577

Tampereen
SÄHKÖLAITOS